

Heemkundekring Boxtel
Ons verleden wijst de weg naar de toekomst

Nieuwsbrief september 2009

Onze volgende lezing is op dinsdag 22 september 2009 om 20.00 uur in Zaal de Adelaar, Baroniestraat 75 te Boxtel. Pierre van Amelsvoort neemt ons mee op kroegentocht.

Tapperijen, tappers en togen in Boxtel

Boxtel heeft een rijk verleden van cafés, waarvan de meeste nu verdwenen zijn. In de lezing wordt ingegaan op de geschiedenis van het gebeuren in tapperijen. In het verleden waren deze vaak gecombineerd met brouwerijen, die Boxtel rijk was. De situering van, verrassend vele, brouwerijen komt uitgebreid aan bod. Ook had Boxtel enkele stokerijen waar van aardappels een borrel werd gedistilleerd. In het begin van de vorige eeuw werden er immers meer borrels dan bier gedronken in onze cafés. Het café was vroeger een sociale ontmoetingsplaats waar officiële vergaderingen plaatsvonden en aan de toog werden daarnaast veel gezellige en minder gezellige gesprekken gevoerd. De oude naamgeving is

vaak een aanduiding van de positie en de functie van de herberg.

De tapperij was ook de plaats waar ook ontspanning te vinden was met boogschieten, biljarten en kaarten. Ook de verschillende kermissen in Boxtel en Carnaval was verbonden met de tapperijen. Al deze functies van de herberg worden besproken evenals de rol van de tapper, die vroeger in een gemeenschap een belangrijke rol had. De herbergen waren vroeger gevestigd op strategische plaatsen langs de

doorgangswegen naar Boxtel en zijn later opgekomen in de verschillende wijken en buurtschappen. Later zijn deze geconcentreerd rondom de markt.

In het café was ook veel ellende te vinden, arme sloebbers die hun loon opdronken, zodat er voor het gezin geen geld voor eten was. Het café geeft daarmee een beeld van het sociale leven in de Boxtelse buurten. Het bruine café is zo langzaam bijna verdwenen uit Boxtel, maar in de lezing kunnen de oudere Boxtelaren herinneringen ophalen van de plekken waar vroeger gebiljart of gekegeld werd. Met veel foto materiaal gaan we terug in de tijd en kunnen herinneringen opgehaald worden. Tijdens de avond is volop ruimte om de oude verhalen met elkaar te delen en een vrolijke terugblik te hebben op de plaatsen voor ontspanning en de tijd voor een biertje en een borreltje.

In de pauze proberen we, als de brouwsels gelukt zijn en als het bier nog niet opgedronken is, een biertje van plaatselijke amateurbrouwers of van een nieuwe officiële plaatselijke brouwerij voor de deelnemers te presenteren.

Mededelingen

- **Lezingen** najaar 2009 op dinsdag om 20.00 uur:
20 oktober – lezing door Jan Franken – Nederlandse tradities
24 november – lezing door Ruud van Nooijen – De Kilsdonkse molen
- De afgelopen maanden hebben we **afscheid** genomen van enkele leden:
in april overleed op 85-jarige leeftijd Mia Meulenaars, schoonmoeder van onze secretaris;
oud-huisarts Fons van Groeningen overleed in mei in de gezegende leeftijd van 97 jaar;
in juni namen we afscheid van Bob Bouchier, 83 jaar. Bouchier was vanaf het begin met zijn enorme cartografische kennis betrokken bij onze werkgroep veldnamen.
Eind augustus overleed Jan Clercx, 82 jaar, rasboxtelaar, bescheiden en kundig bestuurslid van onze heemkundekring van 1979 tot 1994. Als orgelbouwer restaureerde hij vele beroemde orgels, waaronder het Smitsorgel in de Boxtelse Sint-Petruskerk. In het tweede deel van 'de Boxtelse St-Petrus', door Piet Dorenbosch, schreef Clercx de waardevolle bijdrage over het orgel in deze kerk. Voor geïnteresseerden is het boek bij onze penningmeester te koop.
- Twee leden werden in april **koninklijk onderscheiden**, Jan Juffermans en Frans van Susante. Voor Susante was het ondermeer voor het vele heemkundige werk dat al ruim 25 jaar door hem gedaan wordt. We laten hem graag zelf aan het woord:

Vrijdag 24 april 2009 was een dag, die ik niet gauw zal vergeten. In de eerste plaats natuurlijk omdat op die dag mijn vrouw Henriette jarig was. Maar daarom niet alleen.... Het begon allemaal op woensdag de 22ste. Op het gemeentearchief, waar ik die ochtend als vrijwilliger werkte, kreeg ik een telefoontje van de secretaresse van de burgemeester: of ik vrijdag eens met de burgemeester wilde komen praten over "het

archief". "Moet dat nou, op mijn verjaardag?" zei ons Henriette toen ik thuis kwam. Toch maar gedaan dus. En wie schetst mijn verbazing toen ik op de afgesproken tijd en plaats op die vrijdagochtend ineens niet alleen bleek te zijn en niet alleen mijn jarige echtgenote, maar ook mijn beide dochters en diverse bekenden een afspraak met de burgemeester te hebben.....Zo ben ik lid geworden van de Orde van Oranje Nassau. Het bleek een complot van enkele verenigingen en instellingen, waarvoor ik in de loop van de tijd vrijwilligerswerk heb gedaan. Ik ga niet de loftrompet over mijzelf afsteken, maar in de woorden van de burgervader ben ik iemand die zich "geruime tijd ten bate van de samenleving heeft ingespannen". Al met al vond ik het een hele mooie belevenis en graag dank ik hierbij degenen die in het complot zaten. Hoofdverdachten zijn voor mij onze Heemkundekring, het Willibrorduscomite, de Heilige Bloedstichting, de VVD, de Verrijzenisparochie, de Vereniging van Boxtelse Verzamelaars en het gemeentearchief. Ben ik iemand vergeten? Dan toch bedankt!

Frans van Susante.

- Maar we hebben meer leden die een lintje verdienen: Christ van Eekelen en Rini van Oirschot van de fotowerkgroep hebben een mijlpaal bereikt, er zijn al 2500 Boxtelse foto's op de film- en fotobank gezet. Kijk maar eens op www.filmenfotobank-nb.nl > deelnemers > heemkundekring Boxtel.
- Vanaf 3 september start een nieuwe fotorubriek in het Brabants Centrum, en ook deze rubriek is het werk van Christ van Eekelen. Bij de oude foto komt een verhaaltje, maar ook vragen: wie weet er nog meer te vertellen over de foto, de personen die er op staan? We hopen dat veel lezers reageren op de geplaatste foto's en met volop herinneringen komen. We rekenen op u!
- De fotowerkgroep van de heemkundekring heeft foto's geleverd aan appartementencomplex De Banier op Selissen en ook hier zijn Christ van Eekelen en Rini van Oirschot de personen die het gerealiseerd hebben. In de gemeenschappelijke ruimten van het complex zijn foto's van oud-Boxtel opgehangen. Uit de honderden foto's, die reeds door de fotowerkgroep waren gedigitaliseerd, zijn 45 foto's geselecteerd en afgedrukt op een formaat van 35 x 45 cm. Al deze foto's werden ingelijst en op 6 juni 2009 opgehangen in de gemeenschappelijke ruimten. De bewoners en bezoekers van het complex zien dagelijks oud-Boxtel aan zich voorbijgaan. Niet alleen foto's van de gesloopte Maria Reginakerk en flats op Selissen maar ook het oude postkantoor, het station, waterschapsgebouw en de St. Petruskerk en H. Hartkerk. En nog veel meer. Een prachtig initiatief van de vereniging. Er is ook al een verzoek gedaan om straks het nieuwe zorgcentrum Emmaus te voorzien van een wand met grote foto's, die herkenbaar zijn voor de oudere mens uit Boxtel. Een wand waar de oudjes herinneringen kunnen ophalen of aan hun kleinkinderen uitleggen hoe mooi Boxtel vroeger was.

Foto: Onder toezicht van de voorzitter van de vereniging van eigenaren, Frans van Erve, worden de foto's opgehangen

- **Open Monumentendag:** Gezien het succes van vorig jaar is er dit jaar wederom een **Brabantse Bodemvondsten Determinatiedag** op zondag 13 september van 10.00-17.00 uur in het Oertijdmuseum www.oertijdmuseum.nl Bosscheweg 80 Boxtel. Iedereen kan zijn Brabantse bodemvondsten gratis laten determineren met aansluitend gratis museumbezoek. Uw vondsten worden door specialisten gedetermineerd en eventueel wordt er een waarde toegekend. Het Noord-Brabants museum gaat verbouwen en heeft een deel van haar archeologische collectie, waaronder het Essche Bacchusbeeldje, tijdelijk overgebracht naar het Oertijdmuseum. De voorwerpen die gevonden zijn bij de opgravingen In Goede Aarde zijn ook uitgesteld.
- Secretaris & ledenadministratie: Hanneke Meulenaars-van der Eerden, Liempdseweg 3, 5283 RB Boxtel, 0411-684586 secretaris@heemkundeboxtel.nl
Penningmeester: Frans van Susante, 0411-678103, penningmeester@heemkundeboxtel.nl
Website: www.heemkundeboxtel.nl .